

VPRAŠANJA ZA IZPIT IZ PEDAGOGIKE (skupina A)

1. Naštej učiteljeve vzgojne stile in opiši demokratični vzgojni stil.

Poznamo 3 vzgojne stile:

- avtokratski,
- anarhični
- demokratični.

Demokratični vzgojni stil pomeni dvosmerno komunikacijo, učenec lahko svobodno izrazi svoje mnenje, ima se pravico motiti, gre za enakopraven odnos na vseh nivojih (med učitelji, med učitelji in učenci). Vendar vsaka svoboda ima tudi svoje meje in zato je prav da postavimo nek okvir, ker drugače lahko pride do anarhije.

2. Kaj so to marginalne družbene skupine in kako jih delimo?

Marginalne družbene skupine so družbene skupine, ki nasprotujejo osnovnim družbenim normam in dogovorom.

Delimo jih na:

- narkomanske,
- deviantne (odklonske),
- skupine revnih,
- etnične in rasne skupine,
- skupine brezposlenih,
- skupine različnih veroizpovedi.

Najbolj označujeta marginalne skupine izraza stigmatizacija in odklonsko vedenje.

3. Kdo je bila Marija Montessori in kakšna so načela montessori pedagogike?

Marija Montessori je v svojem življenju oblikovala in uveljavila alternativni koncept vzgoje in izobraževanja otrok, ki je za tiste čase pomenil veliki preobrat.

Pustila je sled s svojim pedagoškim, znanstvenim in humanističnim delovanjem.

Bila je prva ženska v Italiji, ki je končala študij medicine.

Velik uspeh je dosegla s svojimi javnimi nastopi, predavanji, predvsem nateme za boja pravice žensk in vzgoje.

Študirala je še filozofijo, psihologijo in metode poučevanja.

Svojo metodo je preizkusila na otrocih San Lorenza.

Z opazovanjem otrok, preizkušanjem različnih materialov, ki so otrokom omogočali samostojno delo, je razvila svoj didaktični koncept.

Po vsem svetu so ustanavljali na stotine šol in vrtcev, v katerih so jo bolj ali manj posnemali.

Do konca življenja se je posvetila širjenju svojih idej na številnih predavanjih in seminarjih in do smrti ostala ključna oseba gibanja Montessori.

NAČELA montessori pedagogike:

- otrok ima na svoji razvojni stopnji lastne potrebe po razvoju in učenju
- pri prenovi šole ni bistvena prenova vsebin, temveč razumevanje otrokovih razvojnih potreb - spremeniti
- otrok sam usmerja svoje učenje na najučinkovitejši način, kadar je v primernem okolju
- za razvoj potrebuje veliko čutilnih izkušenj in veliko gibanja
- pripravljeno okolje je ključni element pedagogike Montessori
- pomagaj mi, da naredim sam " je vodilni motiv
- zagovarjala je stališče, da mora otrok najprej zaznavati s tipanjem, gledanjem, vonjanjem, okušanjem, in ne tako, da sprejema izolirane podatke. Drugače resnica postane sterilna, dolgočasna in ne spodbuja nadaljnega raziskovanja.

(Skupina B)

1. Kaj je Waldorfska pedagogika? In kakšen je njen namen?

Waldorfska pedagogika pomeni nov ogled na celotno življenje, še posebej na človeka v njegovi trojni naravi: -telesa, duše, duha, s tem pa tudi na zaporedje razvojnih obdobij od otroštva do odraslosti. Steiner poimenuje ta nauk antropozofija (anthropos=človek in sophia=modrost *človek-modrost)

Namen:

*Omogočiti otrokom, da bodo odrasli, kar napopolneje razvili svoje stile ter notranje človeške odlike

*Vzgoja, ki služi svobodi človeškega duha. Štirje temperamenti:

- Kolerik-je sposoben najbolj burnih reakcij, nato pa je prvi, ki jih obžaluje
- Sangvinik-bo skušal zadrego premagati s smehom
- Melanholik-bo vrjetneje najdlje premišljeval in ostajal mrk
- Flegmatik- bo nad svojo reakcijo najprej začuden, nato skomifnil z rameni in se počasi oddaljil

Maria Montessori in njena pedagogika- glej komenta pri prvem vprašanju....

2. Kdo je Makarenko in kakšne vzgojne stile poznamo?

Anton Semenovych Makarenko (1888-1939) je bil Ukrajinski pedagog, ki je poskrbel za osirotele otoke zaradi Ruske revolucije. In sicer jih je zbiral v dveh (pre)vzgojnih ustanovah: delovni koloniji Gorki in komuni Dzeržinski.

Poznamo štiri osnovne vzgojne stile v izobraževanju:

- Demokratični (spoštovanje med učiteljem in učencem, ter dvosmerno komunikacij)
- Permisivni
- Represivni (je na primer pretepal učence, če niso naredili tistega, kar jim je ukazal)
- Anarhični

3. Kdo je Don Bosco in kakšni so njegovi pogoji za sprejem v njegovo vzgojno ustanovo?

Don Bosco je bil italijanski duhovnik. Ustanovil je **vzgojno ustanovo** – oratorij, kjer je zbiral na stotine mladih. Njihovo geslo je bilo: »Za vas živim.« V svoj oratorij je poleg ubogih zapuščenih vajencev vabil tudi bivše zapornike in jih ob nedeljah učil krščanskega nauka. Poleg verouka in molitev je bilo v Oratoriju poskrbljeno še za razne igre, sprehode in zabavo, da bi raje prihajali h katehezi. Poglavitni cilj Oratorija je bil religiozna vzgoja in izvrševanje verskih dolžnosti.

POGOJI ZA SPREJEM V ORATORIJ:

Samo moška mladina,

moralna nepokvarjenost fantov,

revni in nepreskrbljeni fantje,

starost: od 12 do 18 let

(skupina C)

1. Glede na navezanost otrok na starše poznamo tri skupine, naštej jih in navedi bistvene značilnosti takih otrok (na kratko opiši).

Poznamo:

- **varno navezane otroke**, ki vedo, da je mama ob njem, da mu ne bo hudega, ker ga varuje, v primeru maminega odhoda bo razumel, da je morala oditi in zaradi tega ne bo pretirano vznemirjen, kljub temu pa bo vesel maminega prihoda nazaj.
- **Izogibajoče otroke**, takšni otroci maminega odhoda niti ne opazijo, jih sploh ne prizadene, niti se ne vznemirijo, ko pridejo nazaj.
- In **ambivalentni otroci**, ki so zelo nezadovoljni ob maminem odhodu, tega ne sprejmejo in tako zamero obdržijo v sebi do maminega prihoda, ko jo lahko celo udarijo, saj je po njegovem mnenju odhod nedopusten.

2. Don Bosco in Makarenko sta v svojih ustanovah uporabljala dva vzgojna sistema, katera dva sta to in kakšna je razlika med njima?

Uporabljala sta **preventivni** in **represivni** sistem.

Pri čemer gre pri represivnem sistemu za bolj strogo delovanje učiteljev, zakon razložijo, nato pa nadzorujejo obnašanje in v primeru prekrška tudi naložijo primerno kazen. Tak sistem ni dober za otroke in mladostnike.

V nasprotju z represivnim pa je preventivni sistem, kjer vzgojitelji ravnajo s svojimi učenci kar se da potrpežljivo, dobrohotno in ljubeznivo, kaznim pa se poskušajo čim bolj izogibati. Je primernejši sistem za vzgojo, saj v primeru kazni otrok ve in razume zakaj je kaznovan, saj je utemeljena in otrok se tako uči na svojih napakah.

3. Katere stvari, snovi pomembno vplivajo na otrokovo učenje po Mariji Montessori in katere se uporabljajo še danes, kakšne koristi so danes v javnih šolah?

Ker je Marija Montessori svojo pedagogijo razvila na podlagi opazovanja, je ugotovila, da so za otroka zelo pomembni:

- okolje,
- vloga pedagoga,
- tišina,
- občutljiva obdobja in
- srkajoči um
- ter materiali.

Danes se, tudi na javnih šolah uporablja in poudarja pomembnost okolja, saj je pomembno, da lahko otroci lepo sedijo za prilagojenimi mizicami, na prilagojenih stolčkih, da imajo stvari, ki jih uporabljajo v razredu, dosegljive, da so v razredu nizka okna. V sodobnih šolah pa se seveda uporabljajo tudi materiali, ki si jih lahko otroci sami izberejo in uporabljajo, razni reliefni zemljevidi, računalna, različne igre,...

(skupina D)

1. **Kateri so dejavniki, ki so prisotni pri vplivu okolja na otroka?**
Razloži pasivni vpliv na primeru.

- Socializacija
- Vpliv okolja na vednjske vzorce
- pasivni vpliv (tega ni potrebno npr. kriminal)
- Nabiranje specifičnih izkušenj
- Genetska zasnova ima pomembno vlogo

Primer: Če je v okolju visoka stopnja kriminala ali nezaposlenosti je večja verjetnost, da bo otrok ali mladostnik podlegel slabim vplivom oz. slabim vednejskim vzorcem. Okolje velikokrat pasivno vpliva na otroka in mu vliva odklonske oblike vedenja in mu s tem seveda daje ustrezno/ neustrezno podlago za nadaljnje življenje

2. **Kaj je osnovna šola (definicija, trajanje, sestava)?**
Kdo izvaja osnovnošolski program v Sloveniji?

Osnovna šola je uradna ustanova, ki izvaja zakonsko določeno izobraževanje. V Slovenije je obiskovanje osnovne šole obvezno za vse otroke. Sloveniji je približno 447 osnovnih šol.

Otroci začnejo obiskovati osnovno šolo pri šestih letih. Osnovna šola traja devet let, deli se na prvo, drugi in tretjo triado.

Osnovnošolsko izobraževanje izvajajo:

- v večini osnovne šole,
- osnovne šole s prilagojenim programom,
- glasbene šole
- ter zavodi za vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami.

3. **Kaj je to formalno izobraževanje pri odraslih in katere programe takšnega izobraževanja poznamo pri nas?**

FORMALNO IZOBRAŽEVANJE = pridobitev javne veljavne izobrazbe, poklicna kvalifikacija, javno veljavna listina

PROGRAMI FORMALNEGA IZOBRAŽEVANJA

- Osnovna šola za odrasle*
- Srednješolsko izobraževanje za odrasle
- Visokošolsko izobraževanje za odrasle